خبر

«سال‌های گمشده» در رادیو تهران بازخوانی می‌شود

شبکه رادیویی تهران از برنامه «سنگلج» با بازخوانی کتاب گویای «سال‌های گمشده» از چهارشنبه ۱۵ بهمن تا سه‌شنبه ۲۱بهمن روی آنتن می‌رود.

به گزارش جام‌جم، برنامه«سنگلج» از رادیو تهران که به بازخوانی کتاب‌های گویا اختصاص یافته است، از چهارشنبه ۱۵ بهمن در هفت قسمت ساعت یک و۳۰ دقیقه روی آنتن می‌رود. علاقه‌مندان این برنامه رادیویی این روزها به‌مناسبت چهل و دومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی کتاب گویای«سال‌های گمشده» را می‌شنوند.

در دوران پیروزی انقلاب اسلامی، قشرهای مختلفی در به سرانجام رسیدن این انقلاب نقش داشتند؛ نقشی هرچند کمرنگ و از بین گروه‌های مختلف مبارز، می‌توان به جامعه پزشکی اشاره کرد؛ پزشکان متعهدی که همواره به قسم‌شان پایبند بوده و به وظیفه انسانی خود عمل کرده‌اند. شنیدن کتاب گویای «سال‌های گمشده» تاییدی بر این مهم خواهدبود.

تهیه و تنظیم برنامه سنگلج، کاری از اسماعیل عابدیان است که هر شب از ساعت یک و ۳۰دقیقه بامداد تقدیم حضور فرهیختگان رادیو تهران می‌شود.

مخاطبان در سراسر دنیا می‌توانند از طریق وب‌سایتWWW.RADIOTEHRAN.IR ضمن استفاده از پخش زنده شبکه، در جریان آخرین خبرهای رادیو تهران قرار بگیرید. در محدوده استان تهران از طریق موج اف.ام ردیف ۹۴مگاهرتز و ای.ام ردیف ۱۳۳۲ کیلوهرتز شنونده ما باشید.

همچنین شنوندگان از سراسر کشور هم می‌توانند شبکه رادیویی تهران را از طریق گیرنده‌های دیجیتال(ستاپ‌باکس) دریافت کنند.

جشن میلاد بانوی عالم در شبکه یک

شبکه یک به مناسبت ولادت حضرت‌زهرا(س) و روز زن برنامه‌های خود را با نگاهی ویژه به این روز پخش می‌کند.

به گزارش جام‌جم، شبکه یک سیما چهارشنبه ۱۵بهمن، برنامه «صبح بخیر ایران» و «فرمول یک» با دعوت از چند بانوی موفق که تاثیر به‌سزایی در زندگی اطرافیان خود داشته‌اند، روز زن را گرامی می‌دارند. برنامه «دستپخت» هم این هفته به مناسبت روز مادر از ۳بانوی فداکار برای شرکت در این مسابقه دعوت کرده است. پخش مدیحه‌سرایی در وصف حضرت‌زهرا(س) و ترانه‌های شاد در بزرگداشت مادر در فواصل برنامه‌ها از دیگر تدارکات شبکه یک در سالروز ولادت دخت پیامبراکرم(ص) و روز زن است.

همچنین به مناسبت جشن پیروزی انقلاب اسلامی ایران و در چهل‌ودومین سالروز این پیروزی برنامه‌هایی به همین مناسبت تقدیم بینندگان شبکه یک می‌شود. ویژه برنامه «کارنامه» با موضوع واکاوی مسیرانقلاب اسلامی از پیروزی تاکنون، ویژه‌برنامه زنده «خیابان ایران»، «مسابقه ایران» و همچنین فیلم سینمایی«چ» از جمله تدارکات این شبکه برای مخاطبانش است.

بینندگان شبکه یک می‌توانند چهارشنبه ۲۲بهمن ساعت۱۸ بیننده برنامه «کارنامه» با اجرای محمد دلاوری باشند که با یکی دیگر از چهره‌های تاثیرگذار انقلاب صحبت می‌کند. ویژه‌برنامه زنده «خیابان ایران» هم قرار است در دو بخش صبحگاهی و عصرگاهی به‌صورت زنده ساعت ۹ و ۱۷ تقدیم بینندگان شود.

فیلم سینمایی «چ» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیا، هم ۲۲بهمن ساعت ۱۵ تقدیم بینندگان شبکه یک می‌شود. علاقه‌مندان به مسابقه ایران که به نوعی مسابقه ایران‌شناسی در زمینه‌های مختلف است، می‌توانند در سالروز پیروزی انقلاب اسلامی، این مسابقه را با اجرای سعید شیخ‌زاده بعد از خبر ساعت۱۹ مشاهده کنند.

اشعار علی معلم دامغانی روی «میز شعر» تلویزیون

«شب ادبیات» از مجموعه «شب‌های هنر» شامل دو بخش است که با عناوین «میز شعر» و «میز روایت» روی آنتن شبکه چهار می‌رود. در بخش نخست این برنامه با عنوان میز شعر با اجرا و کارشناسی علیرضا بهرامی، امروز شعر و شخصیت علی معلم دامغانی با حضور محمدرضا تقی‌دخت -شاعر و پژوهشگر- واکاوی خواهد شد. علی معلم دامغانی در شمار شاعران نسل اول انقلاب اسلامی ایران است و بسیاری از شعرهای مطرح دوران انقلاب و دفاع‌مقدس از سروده‌های اوست. او همچنین ترانه‌هایی برای بعضی از خوانندگان همچون محمد اصفهانی، محمدرضا شجریان و مجید اخشابی سروده است.

همچنین میز روایت این برنامه، موضوع «انسان ایرانی و روایت؛ انقلاب ایران» را با اجرا و کارشناسی محمدرضا شرفی‌خبوشان و حضور ابراهیم اکبری‌دیزگاه - نویسنده -بررسی خواهد کرد. شب ادبیات کاری از گروه ادب و هنر شبکه چهار سیما، به تهیه‌کنندگی احسان وحیدزاده و سردبیری دکتر حامد صلاحی است.

مصطفی مصباح‌زاده
عباس مسعودی
عباس شاهنده
محمدحسین میمندی‌نژاد
رسول پرویزی و...
برخی از چهره‌هایی هستند که در «هفت‌تیرهای کاغذی» به آنها پرداخته شده است

عکس:
روابط عمومی مستند

بررسی ماجرای شکل‌گیری «هفت‌تیرهای کاغذی» در گفت‌وگو با تهیه‌کننده این مجموعه مستند

قصه گلوله‌هایی از جنس کلمه

فاطمه شهدوست
رسانه

داستان قدرت قلم و کلمه‌هایی که خلق می‌کند از قدیم‌ترها تا امروز سر دراز دارد. جریانی که در هر مقطعی به شکلی جایگاه خودش را داشته و جان‌ها گرفته و جان‌ها بخشیده است. این ماجرا در طول تاریخ گرفتار قصه‌های مختلفی شده، اتفاقاتی که رد برخی از آنها همچنان به جا مانده و می‌شود مرورشان کرد. تازگی‌ها هم «هفت‌تیرهای کاغذی» که عنوان مجموعه مستندهای کوتاهی است که این روزها از شبکه پنج روی آنتن رفته، این اسناد را کشف و منتشر کرده و درباره‌اش در قالب چندین قسمت کوتاه صحبت کرده است.

این مجموعه مستند درباره روزنامه‌نگاران عصر پهلوی دوم است و از زندگی کسانی می‌گوید که شاید فکرش را هم نمی‌کردند زمانی مثل امروز از آنها اسم برده و کارهای‌شان با مدرک رو شود. چهره‌هایی که با چند کلمه و تیترهای مختلف هرازگاهی برای برخی از رخدادهای سیاسی، اجتماعی و... خط‌مشی تعیین می‌کردند و به آن شکل می‌دادند. کسانی که سنگ‌بنای روزنامه‌هایی مثل کیهان و اطلاعات را گذاشته‌اند یا مدیران برخی نشریات خاص دهه ۴۰ و نیمه اول دهه ۵۰ که هرکدام به‌قدر خود در تعیین خیلی از مسیرها شرکت داشتند.

ماجرای تولید

ساسان درباره این مستند با بیان آن‌که به این دست تولیدات که زمان این چنینی دارند، فیلر می‌گویند، بیان می‌کند: تولید این دست کارها معمولا با استفاده از آثار آرشیوی و... انجام می‌شود اما ما به جز استفاده از آرشیو و جمع‌آوری عکس و تصویرهایی از آرشیو روزنامه‌های قبل از انقلاب مثل کیهان و اطلاعات، دکور زدیم و این کار را در فضای ویژه‌ای تصویربرداری کردیم.

او همچنین با اشاره به زمان و تلاشی که صرف شکل دادن به این مجموعه شده، می‌گوید: این جریان حدود ۲۲ شب زمان برد که در طول آن با حضور بازیگری که نقش یک محقق و پژوهشگر را دارد و مشغول تحقیق روی فعالیت روزنامه‌نگاران در آن زمان است، این ماجرا را مرور کردیم. به همین دلیل ما فرم فیلر را خیلی جدی گرفتیم، برایش دکور زدیم، تیتراژ کامل ساختیم، بازیگر، نورپردازی و همه مواردی که برای یک برنامه لازم است را در آن لحاظ کردیم و به حدود ۲۰۰ دقیقه کاری رسیدیم که می‌بینید. به گفته ساسان، مصطفی مصباح‌زاده، موسس روزنامه کیهان، عباس مسعودی، موسس روزنامه اطلاعات، عباس شاهنده، موسس روزنامه فرمان، محمدحسین میمندی‌نژاد، موسس نشریه رنگین‌کمان‌نو و رسول پرویزی، روزنامه‌نگار و نویسنده کتاب شلوارهای وصله‌دار و... برخی از چهره‌هایی‌اند که در این مستند به آنها پرداخته شده است. او می‌گوید: در این مستند می‌بینید که مصباح‌زاده براساس چه مناسباتی روزنامه کیهان را تاسیس کرد، هزینه انتشار روزنامه اطلاعات چطور تامین شد، چگونه در رنگین‌کمان‌نو، خانواده پهلوی تطهیر می‌شدند، چرا عباس شاهنده ترور خودش را تیتر نشریه رنگین‌کمان نو کرد و چطور رسول پرویزی از یک نویسنده مردمی تبدیل به یک نویسنده درباری شد که بعدها به عضویت سنا درآمد و نیز به عضویت کمسیون حقوق بشر ایران.

قصه چیست؟

این مستند ۲۲ قسمت دارد و به ۲۱ روزنامه‌نگار پیش از انقلاب می‌پردازد. اشخاصی که در فضای سال‌های ۱۳۳۲ یعنی بعد از کودتای ۲۸ مرداد تا پیروزی انقلاب در فضای مطبوعات پهلوی فعالیت داشتند. «هفت‌تیرهای کاغذی» همان‌طور که از اسمش هم پیداست تنها محدود به رو کردن برخی از اسناد نادیده نشده و در طول همین زمان کوتاه که برای هر قسمت بین هشت تا ۱۰ دقیقه است، به تحلیل و بیان مناسبات هرکدام از این چهره‌ها پرداخته است.

مناسبات مدیران مطبوعات با دربار، خدمت و خیانت آنها، ارتباطات پشت‌پرده و رخدادهایی که در طول این جریان‌ها شکل گرفته برخی از مواردی‌اند که این مستند از آنها گفته است. این مستند به تهیه‌کنندگی محمد ساسان و براساس طرحی از عاطفه صبور و سیده‌مهدیه قرشی که خودشان هم از اهالی مطبوعاتند، شکل گرفته است.

در مورد برخی دیگر از موضوعات مطرح شده در این مستند هم می‌شود به برگه خرید سهام روزنامه کیهان توسط محمدرضا پهلوی که حکایت از کمک ۲۰۰ هزار تومانی او به تاسیس روزنامه کیهان دارد و برخی اسناد این‌چنینی، عکس‌های به‌جا مانده از مهمانی‌ها و ارتباطات دوستانه درباریان با روزنامه‌نگاران، پست‌ها و مقام‌هایی که برخی روزنامه‌نگاران به‌دست می‌آوردند و مواردی از این دست، اشاره کرد که دنیایی از پشت‌پرده‌های سیاسی و رخدادهایی که برای بخشی از تاریخ مسیر تعیین کرده را منعکس می‌کند.

مرکز اسناد تاریخی، موسسه مطالعه تاریخ معاصر ایران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی و دو موسسه کیهان و اطلاعات، اسناد مربوط را دراختیار سازندگان این مجموعه مستند قرار داده‌اند.

پروژه‌ای علیه روزنامه‌نگاران

این تهیه‌کننده معتقد است هر حکومتی بر مطبوعات و نشریاتش نظارت دارد و این امر لازم و ضروری است اما در عصر پهلوی آنچه در مطبوعات رخ می‌داده، کنترل و اعمال نفوذ بوده و در بسیاری موارد، رسانه‌های مکتوب بر ضد منافع ملی و صرفا به منظور تامین منفعت برخی افراد یا جریان‌های سیاسی خاص و وابسته به حکومت فعالیت می‌کردند.

مرور ماجرای تاریخی این مستند هم موضوع دیگری بود که ساسان در ادامه این گپ‌وگفت با یادآوری آن افزود: بعد از کودتای ۲۸ مرداد پروژه مخفی‌ای با عنوان بدامن کلید زده می‌شود که در آن قرار پهلوی‌ها بر این می‌شود که برای از بین بردن و سرکوب نفوذ کمونیست‌ها و شوروی در بین روزنامه‌نگاران و اهالی مطبوعات و... اقداماتی انجام دهند. این اقدامات هم شامل فعالیت‌های سرکوبگرانه و برخورد با بعضی از روزنامه‌نگاران بود و هم شامل حمایت از روزنامه‌نگارانی بود که دائم به حمایت از دربار می‌پرداختند و مقابل این فضا بودند. بر همین مبنا مستنداتی هست که در قسمت‌هایی از این کار هم رو و معرفی شده و درباره‌اش بحث می‌شود. مواردی که نشان‌دهنده روابط برخی از این روزنامه‌نگاران با دربار پهلوی و بعضی از دولت‌های خارجی است. مثلا همان زمان در جریان ماجرای جدایی بحرین، یکی از روزنامه‌نگاران در آن دوران ۱۵میلیون دلار پول می‌گیرد تا در روزنامه اطلاعات دفاع جدی از آن موضوع کند. از این دست اقدامات کم نبوده و در این مجموعه مستند تا حد امکان به طور مفصل به آن پرداخته شده است.

اما این‌که چرا هرکدام از این قسمت‌ها نهایت ۱۰ دقیقه و کوتاه هستند هم مساله‌ای بود که ساسان در پاسخ به آن می‌گوید: این روزها مردم به برنامه‌ها و ویدئوهای کوتاه توجه دارند. باید از زیاده‌گویی پرهیز می‌کردیم و در عوض می‌کوشیدیم که یک‌سویه و جانبدارانه درباره این روزنامه‌نگاران حرف نزنیم.

شکل‌گیری و انتخاب چهره‌ها

شکل‌گیری این ماجرا هم از مواردی بود که این تهیه‌کننده درباره‌اش می‌گوید: همان‌طور که گفتیم، عاطفه صبور و مهدیه‌سادات قریشی دو پژوهشگری بودند که خودشان هم روزنامه‌نگارند و به دلیل فعالیتی که در فضای تاریخ معاصر داشتند، به این موضوع برخوردند. بعد هم اسناد آن را آوردند و ما حس کردیم این موضوع جالبی است و می‌شود روی آن کار کرد. این‌که آن ۲۱ خبرنگار بر چه اساسی انتخاب شدند هم سوال دیگری است که ساسان در پاسخ به آن عنوان می‌کند: این چهره‌ها بر مبنای اسناد و کسانی که اسنادی درباره‌شان وجود داشت، انتخاب شدند. در این بین حدود ۵۰ چهره را پیدا کردیم که از میان آنها حدود ۲۱ نفرشان روایت پررنگ‌تری داشتند که می‌شد درباره‌اش حرف زد. مبنای ما این بود که درباره بحث حمایت و برخورد پهلوی با روزنامه‌نگاران مطالبی ارائه دهیم، مواردی که به سانسور و خیلی از مطالب دیگر هم برمی‌گشت و دیدن و شنیدن آن خالی از لطف نیست.

مروری بر دگرگونی مطبوعات و فشارهای ساواک

در ادامه مرورهایی که از آن گفتیم ساسان با اشاره به فضای مطبوعاتی آن زمان می‌گوید: مطبوعات از سال ۳۲ تا ۴۲ که ماجرای ورامین، قم و دستگیری امام پیش می‌آید تا حدی فضای آزادی داشتند، اتفاقی که به دلیل بست و قفل سیاسی رخ‌داده در آن زمان وجود داشت اما از سال ۴۲ به بعد تا سال‌های باقیمانده به انقلاب فضا به‌شدت بسته بوده و کنترل‌های شدیدی صورت می‌گرفت.

او با بیان میزان نفوذ ساواک به مطبوعات در آن زمان افزود: ما اسناد ساواک را هم در قسمت‌های این مستند بررسی کردیم که در طول آن دستور مستقیم درباره پرداختن به یک موضوع می‌دادند و هر کس که از این همکاری روی برمی‌گرداند و استنکاف می‌کرد، روزنامه‌اش را می‌بستند و مجوزش را لغو می‌کردند.

در آخر هم صحبت از حمایت از این دست کارها شد و ساسان در این‌باره گفت: من به تاریخ معاصر علاقه‌مند هستم و کارهای مختلفی را در این زمینه داشتم اما به دلیل قراردادها و برآوردهای دلسردکننده‌ای که صورت می‌گیرد، باعث می‌شود تا خیلی‌ها مثل من تمایل چندانی به پروژه‌های سخت این‌چنینی نداشته باشند. چون آن‌طور که باید حمایت صورت نمی‌گیرد. وگرنه این دست کارها جای پرداخت بسیاری دارد و این ظرفیت وجود دارد تا به آنها در قالب مستندی مفصل و طولانی پرداخته شود.

مستند «هفت‌تیرهای کاغذی» درباره روزنامه‌نگاران عصر پهلوی دوم است و از زندگی کسانی می‌گوید که شاید فکرش را هم نمی‌کردند زمانی مثل امروز از آنها اسم برده و کارهای‌شان با مدرک رو شود